1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 60.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 27 JULIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **25** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

VERGADERING VAN DEN RAAD DER GEMEENTE ASSEN

Zaturdag den 30 Julij 1853, des avonds te zes uur.

De COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie Drenthe verwittigt de belanghebbenden:

dat op Dingsdag den 9 Augs. e. k., des middags te 12 uur, zal worden overgegaan tot de publicke aanbesteding der leverantie van 134 remontpaarden, en wel door de volgende Hoofd-Administratiën, als:

van het 1e Regt. Dragonders	te Maastricht	19	paarden,
〃 〃 2e 〃	〃 's Gravenhage	28	〃
〃 〃 4e 〃	〃 Deventer	36	〃
〃 〃 Regt. Veld-Artillerie	〃 Utrecht	22	〃
〃 〃 〃 Rijdende Artillerie	〃 Leyden	19	〃

en door den kommanderenden officier van het korps Jagers te paard te Tilburg van 10 paarden;

dat in de voorwaarden van aanbesteding wederom de bepaling is opgenomen, dat een derde der te leveren paarden van inlandschen oorsprong zal moeten zijn; en

dat de gezegde voorwaarden van af heden voor gegadigden ter lezing zullen liggen in de Bureaux der Provinciale Griffiën, alsmede in die van de Kwartiermeesters der genoemde korpsen en bij het Departement van Oorlog te 's Gravenhage.

ASSEN, 22 Julij 1853.

De Commissaris des Konings voornd. afwezig,
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
H. H. A. SLUIS.

II.

Het verleenen van subsidiën voor het aanleggen van kunstwegen.

Tot de belangrijke besluiten, door de Staten van Drenthe in hunne onlangs gehoudene vergadering genomen, brengen wij in de tweede plaats het vaststellen van een *Reglement op het verleenen van subsidiën uit de Prov. fondsen aan gemeenten, maatschappijen of particulieren, die kunstwegen willen aanleggen.* Volgens dit Reglement zullen de te verleenen subsidiën van 20 tot 40 pct. der kosten van aanleg bedragen. Het is ongetwijfeld, dat hierdoor het daarstellen van kunstwegen in deze Provincie zeer zal bevorderd worden. In zoo verre verheugen wij ons in de vaststelling van dit Reglement; maar van den anderen kant vreezen wij, dat, wanneer, zooals nu het geval zal worden, het aanleggen van kunstwegen geheel aan gemeenten en particulieren wordt overgelaten, er minder op het daarstellen van groote communicatien zal worden gelet, en meer op de verbinding van enkele gemeenten onderling; met der tijd zullen welligt, door de verbinding dezer gemeenten, ook de groote commnnicatien verkregen worden, maar dit zal toch altijd veel langer aanhouden, dan wanneer het denkbeeld van sommige leden van de Staten gevolgd was, om straatwegen voor rekening der Provincie, met subsidien van de gemeenten, aan te leggen. Wijders bestaat de vrees, dat de wegen, welke nu waarschijnlijk op onderscheidene punten van de Provincie zullen worden daargesteld, zeer onderscheiden zullen zijn in breedte en in deugdzaamheid van aanleg, en dat derzelver onderhoud veel te wenschen zal overlaten, vooral wanneer dit komt ten laste van eenige gemeenten gezamenlijk. Dit laatste punt vooral beschouwen wij als een gewigtig bezwaar; vele gemeenten zullen zich ligtelijk eene opoffering in eens tot het daarstellen van een kunstweg getroosten, maar, wanneer de opbrengst van de tollen niet toereikende is voor het onderhoud of wanneer er buitengewone reparatien moeten plaats hebben, dan zal men ligtelijk de noodzakelijke kosten daarvoor te bezwarend vinden, en daarop trachten te bezuinigen, en zullen èn onderhoud èn reparatien veel te wenschen overlaten. Zoo wij wel geinformeerd zijn, dan bestaat een dergelijk geval reeds met een weg in Gelderland, die door onderscheidene gemeenten is aangelegd. Bij het bepalen echter der te verleenen subsidiën kunnen de Staten voorwaarden maken; hierbij kan aan vele der bovenbedoelde punten worden te gemoet gekomen, b. v. door, zoo mogelijk, voor alle wegen eene *gelijke* en behoorlijke breedte te vorderen, door toe te zien, dat dezelve voldoende worden aangelegd; door te bepalen, wanneer een weg door twee of meer gemeenten wordt daargesteld, dat het onderhoud niet voor gezamenlijke kosten zal plaats hebben, maar iedere gemeente een bepaald aangewezen gedeelte zal onderhouden; door, even als thans over de buurtwegen ingevolge het Reglement op de wegen en waterlossingen geschiedt, ook over de kunstwegen eene overschouw aan Gedeputeerde Staten op te dragen, met magtiging, om, zoo het onderhoud van een kunstweg iets te wenschen overlaat, dit, des noods, ten koste van de nalatige gemeente, maatschappij of particulier te doen verbeteren, en zich de kosten daartoe, zoo dezelve op geene andere wijze kunnen terug bekomen worden, door de tolgaarders te mogen doen uitbetalen. Wij vreezen, dat vele gemeenten en particulieren door dergelijke bepalingen van het aanleggen van kunstwegen zullen worden afgeschrikt en toch beschouwen wij dezelve noodzakelijk, wil men niet alleen *goede* kunstwegen *daarstellen*, maar ook *goede* kunstwegen *behouden*, en niet algemeen de tolvrije zandwegen doen terugwenschen.

Wij verwachten nu in de aanstaande najaarsvergadering van de Staten aanvragen om subsidiën voor een weg van *Steenwijk* naar *Vledder*, voor den *Ruinerwoldschen dijk*, voor een weg van *Assen* naar *Beilen*, en voor een weg van *Meppel* over *de Wijk* en *Zuidwolde* naar *Hoogeveen*, waarover de besturen dier gemeenten, ingevolge onlangs bekomene magtiging, mogen onderhandelen.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

De Oostersche kwestie, die Europa zoo vele weken in angstige bezorgdheid bragt, treedt hoe langer zoo meer op den achtergrond, wijl het geloof op de handhaving des vredes van dag tot dag toeneemt.

Inmiddels zijn de Vorstendommen bezet en heeft dat neutraal land 50,000 Russen te verzorgen. De betaling daarvoor geschiedt zeker, maar — te gelegener tijd. Tevens heeft het nog niet geheel het millioen roebels gekweten, te betalen voor het protectoraat. De Fransche *Charivari* maakt zich dan ook zeer lustig aangaande de zegeningen, over een neutraal gebied uitgestort. Zij laat de Russen op de deuren der goede Donauers kloppen, een kolossaal diner vragen, dat zeer spoedig gereed moet zijn, en dan een bed, liefst zacht en warm. Des noods stappen zij, zonder eenige complimenten, in het bed van den huisheer. Als ze dan goed gegeten, gedronken en geslapen hebben, zeggen ze, misschien, *goeden morgen!* en gaan heen. Betaling ter gelegener tijd. Vraagt echter de eigenaar der woning *dadelijke* voldoening voor het gegevene, dan wil men daaraan wel voldoen, door — den *knoet.* Er kan hier en daar wel zoo iets voorvallen, maar dat schilderijtje is gewis te hoog gekleurd. Zeker is het echter, dat voorshands de Donauvorstendommen het meeste lijden om de Oostenrijksche kwestie.

Is alzoo het geschil tusschen Rusland en Turkije op den weg eener vredelievende schikking — er blijft toch nog veel in de détails over, waarmede de diplomatie zich zal moeten bezig houden. Vooral zijn er twee zaken, die nog menige pen kunnen verstompen. De Engelsche en Fransche vloten en de Russische troepen moeten hunne ingenomene stellingen verlaten, maar wie zal dat het eerst doen? Rusland zegt misschien, dat Engeland en Frankrijk daartoe verpligt zijn, wijl zij ook de inbezitneming der Vorstendommen hebben uitgelokt. Maar, dat werd en zal steeds door genoemde Mogendheden ten sterkste worden ontkend. Intusschen, als men den vrede *wil*, kan er veel worden toegegeven — dat heeft deze kwestie zeer sterk doen uitkomen.

In de jongste dagen heeft men te Londen en Parijs allerlei vreemde geruchten uit Turkije en uit Petersburg onder den volke verspreid. Te Konstantinopel was eene zamenzwering ontdekt tegen het leven des Sultans, en een 40tal Turken onmiddelijk geworgd! Te Petersburg had de bloemlezing van vredesvoorstellen geene genade gevonden in het oog des Keizers, enz. enz. De vreesachtige beursgangers hebben weder de kosten dier verzinsels betaald; trouwens ze zijn daaraan gedurende drie maanden gewoon. Kleinmoedige spelers maken ook op de beurs steeds de meerderheid uit. Dat de Czaar, de voorstellen der Mogendheden ontvangende, al dadelijk één daarvan, en als 'twaren verheugd, met beide handen zou aangrijpen — is voorzeker niet te denken. De Noordsche Staatkunde verraadt niet zoo gemakkelijk haar leedwezen of hare blijdschap. En even zeker is het ook, dat, al neemt Rusland alleen Oostenrijks bemiddeling aan, zoo als door sommigen wordt verzekerd, zijn occupatie-leger in de Vorstendommen blijft, tot dat de bepalingen der gesloten overeenkomst geheel ten zijnen genoege zijn uitgevoerd, of er zekerheid genoeg gegeven is, dat ze zullen worden nageleefd.

Frankrijk geeft weinig belangrijk nieuws tot de geschiedenis onzer dagen. De berigten uit de Departementen luiden gunstig, en wat daarvan officiëel wordt bekend gemaakt, geeft stof tot tevredenheid en gerustheid. De oogst, die bezorgdheid baarde, schijnt zeer overvloedig te zullen zijn, als het overig gedeelte van den zomer eene gunstige weersgesteldheid aanbiedt.

De Parijsche spaarbanken verheugen zich in steeds aangroeijende hoofdsommen en dat is inderdaad een goed teeken. Het stelsel van onderwijs, van staatswege aangenomen en gevolgd, levert, volgens het Ministeriëel verslag, zeer goede resultaten en het toezigt op het rondventen van geschriften en vliegende blaadjes, oefent op de wezenlijke beschaving en op de zedelijkheid der bevolking hoogst gunstigen invloed uit.

Overigens staat de vraag, of de Keizerin de Franschen al dan niet in belangwekkende omstandigheden verkeert, bovenaan op de lijst der vragen van den dag. Het berigt, dat op 17 Augustus e.k. aan de prefectuur der Seine openbaar zullen verkocht worden de parken, kasteelen, gebouwen, enz. van het oude Koninklijke domein van Neuilly trekt alleen de belangstelling van speculanten en van het kleine hoopje trouwe vrienden van het Huis van Orleans. Treffende tegenstelling van de zaken, die de Fransche Natie bezig houden! Het is, alsof de Familie van Orleans, die thans om Frankrijk in ballingschap zwerft, aan de menschheid de groote waarheid moet prediken: „aardsche grootheid — hoe nietig is zij!"

De Engelsch-Koninklijke familie is door de mazelen bezocht, doch haar toestand baart geene vrees.

Het Lagerhuis handelde onlangs mede over de middelen tot waarborg voor de persoonlijke vrijheid der kloosterlingen. Het bleek echter op nieuw, dat het Ministerie huiverig is, om daarin den Protestanten ten genoege te handelen, zoo als het trouwens zich altijd zwak toont tegen over de R. Catholijke geestelijkheid.

Tot meer algemeene verspreiding der koepokinënting, zullen voortaan ouders en voogden door *straf* kunnen gedwongen worden, om hunne kinderen te doen vaccineren. Men ziet hieruit, dat in Engeland, zoowel als hier te lande, de inënting zeer te worstelen heeft met het vooroordeel en hoogst waarschijnlijk ook met godsdienstige gemoeds-bezwaren tegen het aanwenden van dit voorbehoedmiddel. De bill tot bevordering van volksopvoeding is ingetrokken. Ook in dit opzigt is het in Engeland als in ons Rijk. De een wil in 't geheel geen godsdienst in het onderwijs — de andere wenscht de godsdienst als het hoofd-element van alle onderrigt. En dan te bepalen, *hoedanig* godsdienst-onderwijs! Men mag met het Engelsche blad de *Globe* wel zeggen: „het is gevaarlijk voor een staatsman zich met het schoolwezen in te laten."

Oostenrijk verkeert steeds op zeer vriendschappelijken voet met Rusland en welligt staat ook Pruissen met beide Mogendheden in inniger betrekking, dan over het algemeen wordt geloofd. Dat in laatstgenoemd Rijk eene vrij sterke zoogenaamde Russische partij aanwezig is, weet men, doch even zeker is het ook, dat de liberale partij zeer anti-Russische denkbeelden koestert. De kerkelijke kwestien in Duitschland boezemen steeds veel belang in aan allen, die het gewigt daarvan, voor geheel Europa, weten te schatten. Immers het blijkt uit de houding en de eischen van Rome, dat het volgens een beraamd plan tegen onderscheidene Regeringen optreedt en uitgaat op hervormingen en veroveringen. Het handelt offensief en doet stoute eischen. De Protestantsche Synode van den Rijn schijnt harerzijds, en voor zoo ver hare bevoegdheid strekt, met kracht tegen de Pauselijke breve ten aanzien der gemengde huwelijken te zullen handelen. Men is nu, en teregt, zeer nieuwsgierig naar den inhoud der Memorie, door de Boven-Rijnsche Bisschoppen uitgevaardigd, nopens de kwestie van den dag.

In Belgie is het tusschen de ultramontaansche en liberaal-Catholijke partijen eene voortdurende worsteling. De eerste noemt zich het liefst de conservatieve partij, doch de andere bestrijdt haar die benaming en noemt haar de reactionaire — de partij, die vernietigen wil wat Belgie zoo geacht en bloeijend maakt. Ook dáár is het niet eigenlijk een geschil tusschen Kerk en Staat, maar tusschen de *geestelijken* en de *Regering.* Het is een strijd over de vraag „wie zal meester zijn?" Op het platte land in Belgie is de ultramontaansche partij zeer magtig, maar in de steden delft zij het onderspit. Zij heeft dan ook geen moed genoeg, om, al is de kans ook gunstig, de teugels van het bewind in handen te nemen.

—

DE VERTELLER ENZ.

De Dajakken op Borneo.

De levenswijze der Dajakken staat op eenen zeer lagen trap van ontwikkeling. Zij leven van hetgeen de bosschen opleveren en van den opbrengst der vischvangst; zij eten alle mogelijke dieren, die zij maar magtig kunnen worden: kikvorschen, schildpadden, muizen, ratten, hagedissen, slangen, krokodillen en apen zijn hun even zulke welkome spijzen, als wilde zwijnen en herten, die in overvloed in de bosschen te vinden zijn. Zij koken het vleesch niet; meestal bestrijken zij de stukken vleesch met zout (als zij dit kostbare artikel kunnen bekomen) en droogen het dan in de zon. De kleinere dieren worden niet eens van de ingewanden gezuiverd; men trekt ze het vel maar af, werpt ze op gloeijende kolen en roostert ze. Dikwijls is hun dat roosteren zelfs te veel moeite en eten zij het vleesch maar raauw weg met eenig zout en spaansche peper. Alleen de rijst wordt gekookt, waarbij somtijds eenige kruiden als geringe toespijs worden gevoegd. Dat hier evenwel aan geene kookkunst te denken valt, laat zich wel begrijpen; zij werpen de groenten maar in het water, doen er wat zout en kruiderijen in en op zijn best komen er nog eenige zure vruchten bij. Men schept de groenten en de rijst voor ieder afzonderlijk in menschenschedels op; het vocht drinken zij op en het overige nemen zij met de handen er uit.

Bij het eten zitten zij niet aan eene tafel, maar scharen zich op den grond, rondom eene biezen mat, waarop de pot met rijst geplaatst wordt. Zoo het aantal gasten groot is, nemen zij eene portie er uit, en leggen die op een boomblad. Ofschoon hunne woningen geene pronkstukken van zindelijkheid zijn, zorgen zij toch zeer voor de reinheid van hun ligchaam, en nimmer zullen zij aan het eten gaan, zonder zich vooraf gewasschen te hebben. Bovendien baden de mannen en vrouwen zich dagelijks eenmaal, of des morgens vroeg, of des avonds bij het ondergaan der zon.

In den regel zijn de vrouwen aan hunne mannen getrouw, en ook onderling zijn de Dajakken trouwe, eerlijke en degelijke menschen, die inderdaad in dit opzigt een voorbeeld voor andere volken konden zijn. Een Dajak lijdt liever honger, dan dat hij zijnen buurman of naastbestaande iets ontvreemden zou, al ware het ook maar een handvol ongekookte rijst; de eerlijkheid is eene hunner hoofddeugden.

De Chinezen, die de kusten bewonen, wagen het, om des grooten voordeels wille, met de Dajakken handel te drijven. Daar het geld of een daarmede overeenkomend artikel, hun onbekend is, geschiedt de handel altijd bij wijze van ruiling. In de nabijheid der rivieren zijn eenige vrijplaatsen vastgesteld, waar de Chinezen hunne waren nederleggen. Deze bestaan uit zout, tabak, betel, rijst, eenig grof aardewerk, parangs of hakmessen, glaspàarlen, kammen van bamboes, kleine spiegels en kleine stukken scharlakenrood katoen. Alle deze artikelen hebben eenen vasten prijs. Zoodra de Cinezen hunne koopwaar op de bewuste plaats hebben uitgestald, gaan zij weder heen zonder zich om hunne goederen te bekommeren. Na verloop van 8 of 14 dagen komen zij weder, en vinden dan of den bepaalden prijs in de plaats der koopwaren nedergelegd, of deze onaangetast weder.

De artikelen, die de Dajakken in ruil geven zijn Ding-Ding (gedroogd vleesch), ruwe diamanten en goud, dat zij waarschijnlijk uit de binnenlanden bekomen, daar ook de rivieren goudzand bevatten.

Somtijds gebeurt het, dat eenige afzonderlijk wonende familiën zich met de dorpelingen tot eenen strooptogt tegen de Chinezen en Maleijers, die de kusten bewonen, vereenigen; op plaatsen waar Boeginezen gevestigd zijn, durven zij zich zoo ligt niet wagen, en de Europeesche bezittingen tasten zij nimmer aan. Zij weten het maar al te goed, dat het lang zoo gemakkelijk niet bij de Europeanen is, om koppen te bekomen, als om ze te verliezen. De reden, die hen tot deze strooptogten drijft, is de lust tot plundering, koppen af te snijden, en schedels te bekomen.

Vóór dat de Dajakken tot zulk eenen strooptogt overgaan, letten zij op de vlugt van den havik; waarvan zij het laten afhangen, of zij hun plan zullen ten uitvoer brengen of uitstellen. Ongelukkig is het dorp, dat door hen overvallen wordt! Alles wordt op de verschrikkelijkste wijze te vuur en te zwaard verwoest, en geene hut blijft er staan. De bewoners worden allen zonder eenig onderscheid van ouderdom of geslacht vermoord. Alleen zij, die den tijd hebben, om in de bosschen te kunnen ontvlugten, brengen er het leven af. Gedurende het verblijf van den schrijver op Borneo is Banankat, eene fraaije, gansch niet onaanzienlijke, door Chinezen bewoonde streek, aan den linker oever van de groote rivier Sambas, tweemaal het tooneel van zulk eene treurige verwoesting geweest.

Zoo afschuwelijk deze gewoonte, om alles te vermoorden ook is, zoo moeten wij evenwel de oorzaak niet uit het oog verliezen, waarop deze bij zoo menig Heidensch volk bestaande barbaarsche en afgrijsselijke gewoonte berust. Meestal ontstaat zij uit het jammerlijk bijgeloof, dat hunne godsdienst beheerscht. Ook onze Heidensche voorouders slagtten hunne

In ons Rijk verneemt men steeds een dof gemompel en soms hevige afkeuring over het ontwerp van wet op de regeling van de onderscheidene kerkelijke genootschappen. De Roomsch Catholijke Geestelijkheid voert tegen dit ontwerp eene manifestatie uit, door een petitionnement van alle R. Cath. gemeenten des lands. Van de zijde der Protestanten wordt er in dit opzigt niets of althans weinig gedaan, welligt om bepaalde redenen. Hoe 't zij wij gelooven, dat men, het oog op de artikels van het Wets-ontwerp vestigende, niet alleen de Pausselijke allocutie en de vaststelling der Bisschoppelijke hierarchie hier te lande, maar vooral de houding en de eischen der Ultramontaansche Geestelijkheid in geheel Europa in gedachten moet hebben, en dan de vraag behoort te doen: „is er zulk eene wet noodig en moet ik bereid zijn om iets van mijne eigene vrijheid aftestaan, ten einde te beletten, dat een ander bij *algemeene* vrijheid, mij alles ontneme?"

Men beschouwt het Wets-ontwerp, dat overigens zeker voor vele verbeteringen vatbaar is, te geïsoleerd, en vele onzer bladen dragen ernstige zorg, om vooral niet te melden, hoe de Ultramontaansche Geestelijkheid thans in Duitschland woelt en werkt en dingt naar de opperheerschappij.

Waarlijk het is een tijd, om niet alleen *voor* maar ook *om* en *achter* zich te zien. Dan zal men het best zorgen voor den dag, die komt!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, 24 Julij. Bij de Tweede Kamer zijn in de zitting van gisteren wederom 58 adressen ingekomen, betrekkelijk het ontwerp van wet op de kerkgenootschappen.

— In de zitting der prov. staten van Zuid-Holland, van gisteren avond, is met 26 tegen 16 stemmen besloten, dat leden van gedep. staten, die als leden der prov. staten op hunnen gewonen tijd aftreden en herkozen worden, zich aan geene herkiezing, als leden van gedp. staten, behoeven te onderwerpen.

— Z. Exc. de minister van financiën heeft ter kennis der ingezetenen gebragt, dat, nademaal zich hier en daar de behoefte doet gevoelen aan zilveren pasmunt, zij ten allen tijde, stukken van 25, 10 en 5 cent, tegen grove zilveren specie en muntpapier, bij de betaalmeesters in de arrondissementen, kunnen aanvragen, doch die aanvragen, voor zoo veel betreft de stukken van 10 en 5 cent, zullen moeten beperkt blijven tot sommen van hoogstens ƒ10 te gelijk.

— Van wege het ministerie van binnenlandsche zaken is eene opgave medegedeeld nopens het aantal en de opbrengst der rijks telegraaf-berigten van 1 December 1852 tot 31 Mei 1853. Daaruit blijkt, dat in dit 6tal maanden door de kantoren te Amsterdam, Dordrecht, 's Gravenhage en Rotterdam gezamenlijk zijn *verzonden* 8185 depèches, *ontvangen* 4433. De zuivere opbrengst beliep in dit halfjaar ƒ19,878,89.

24 Julij. In de zitting van de Tweede Kamer van gisteren is beraadslaagd over het ontwerp, tot verzekering van sommige voorschriften van plaatselijke verordeningen. In dit wetsontwerp wordt de onschendbaarheid van woningen, in het algemeen belang, in sommige gevallen eenigermate beperkt. Nadat verscheidene leden tegen het ontwerp gesproken hadden, is het ten slotte aangenomen met 32 tegen 16 stemmen. — De commissie tot de verzoekschriften heeft bij monde van de heer Elout verslag gedaan en o. a. op 168 adressen van R. K. geestelijken en ingezetenen uit Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht, Zeeland en Overijssel, alle houdende bezwaren tegen en verzoekende verwerping van het voorgeslagen wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen als in strijd met de grondwet en als vernietigende de dierbaarste regten der r. katholieken, die van godsdienstige vrijheid. Zij beweren, dat het wets-ontwerp regtstreeks aandruischt tegen de met eede bezworen bepalingen der grondwet. — Ter griffie.

— Gisteren avond is H. M. de koningin met H. D. jongsten zoon en gevolg, uit 's Hage naar Rotterdam vertrokken en heeft zich ten 8 ure aan boord begeven van de stoomboot *Stolzenfels*, van de nederl. Stoombootmaatschappij, welke boot H. M. direct tot Mainz zal brengen. Van daar zal de koningin verder de reis voortzetten naar Interlaken (Zwitserland), waar H. M. eenigen tijd zal verblijven.

— De jongste nota der nederl. regering aan den Heiligen Stoel, betrekkelijk de reorganisatie van het r. k. kerkgenootschap hier te lande, is bereids aan den Paus aangeboden.

Amsterdam, 22 Julij. De heer Lassaigne, de bekende luchtreiziger, heeft te Amsterdam voorstellingen van Magnetisme en somnambulisme gegeven. Bij de ongeloofelijke proeven die hij deed was aan geen bedrog te denken. Hoe toch is dit mogelijk, wanneer een der aanwezigen, een glas water ingeschonken hebbende, en met den vasten wil, den somnambule wijn, bier of inkt te laten drinken, dezen het glas in de hand geeft, na zich in contakt met hem gesteld te hebben, hem uitnoodigt het aan zijne lippen te brengen, *zonder verder een woord te spreken, noch zijne gedachte zelfs aan den magnetiseur* mede te deelen, en de patient dadelijk na het proeven, van de verschillende gedachte vloeistoffen het door hem waargenomen gevoel kenbaar maakt? Hetzelfde geldt van het overbrengen van voorstellingen, gedachten, het uitvoeren van bewegingen, daden, handelingen door sommigen der aanwezigen, hetzij in stilte mondeling of door schrift, aan den magnetiseur medegedeeld, en die, terwijl laatstgenoemde noch door woorden noch door gebaren den patient daarvan kennis geeft, door dezen met alle naauwgezetheid en juistheid worden volbragt en uitgevoerd? De heer Lassaigne noemt zijne kunst *oneiromantic* d. i. kunst om droomen te verklaren.

— Uit Grave wordt gemeld, dat de administrator apostolicus van het bisdom 's Hertogenbosch aldaar aan 224 personen, waaronder 37 militairen, het vormsel heeft toegediend, en de tonsuur met de kleine orde aan zes kapucijnen.

— De heer Cinius Nieukoop, een achtbaar ingezeten der gemeente Ethen, nabij Leiden, vierde dezer dagen zijn 100ste verjaardag, en kan zich thans nog verheugen in het bezit van bijna al zijne zintuigen. Tot aan zijn 95ste jaar was hij lid van den raad der gem. Ethen.

Haarlem, 21 Julij. Z. M. de Koning heeft aan de Ned. Maatschappij van Nijverheid vergund om jaarlijks eene *gouden medaille* namens Z. M. in het belang der nationale nijverheid uitteloovén.

— Gisteren namiddag is aan jhr. M. Salvador en echtgenoote, die tot nu toe de Israëlitische Godsdienst beleden hadden, den christelijken doop toegediend, in de konsistorie-kamer der waalsche gemeente alhier, terwijl op aanstaanden Vrijdag avond de plegtige openlijke bevestiging in het midden dier gemeente zal plaats hebben.

Capelle (Langstraat), **24 Julij.** Sedert eenige dagen openbaart zich in deze streek de zoo zeer gevreesde aardappelziekte. Sommige stukken staan reeds geheel zwart. De knol is op vele plaatsen mede aangestoken.

Utrecht, 23 Julij. Wij vernemen dat de heer Lighteveld den 12 dezer te Rome is gearriveerd. *De Tijd.*

Vlissingen, 23 Julij. Wij vernemen dat Zr. Ms. fregat Doggersbank, kapt. der zee Smit van den Broecke, order zal bekomen om naar Vlissingen te stevenen en zich hier geheel te ontladen. Daar dat schip een ziektebeginsel schijnt te bevatten, zoodat onder anderen de wonden der bemanning zeldzaam genezen, moet er besloten zijn, dien bodem door geheele berooking te zuiveren. Deze berooking zoude alhier onder het opzigt van den chirurgijn van het wachtstip, den heer de Jong, plaats hebben.

Leeuwarden, 24 Julij. Wederom zijn 20 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 8317 runderen.

Groningen, 24 Julij. Wij vernemen uit goede bron, dat de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier zich, naar aanleiding der bekendmaking van de geneeskundige commissie te Groningen, onledig heeft gehouden met het onderzoeken van de verfstof der groen gekleurde papieren gordijnen, thans zoo veelvuldig in gebruik, uit welk onderzoek gebleken is, dat de hoofdbestanddeelen van die verfstof (*arsenas cupricus*) bestaan uit rottekruid en koper; de stof is onder den technischen naam van Sweinfurter groen (groen van Scheele, Weener groen enz.) bekend; zoodat onder de gegeven omstandigheden, bij het gemakkelijk afschilferen der drooge verfstof, en vooral bij doorregenen en vochtige lucht, deze als schadelijk voor de gezondheid moet beschouwd worden.

Enkhuizen, 23 Julij. Voor eenige dagen kwam van het eiland Urk binnen zeilen een fraai pleizierjagt, waarvan de naam en eigenaar geheel onbekend zijn. Een reeds bejaarde visscher, die het vaartuig naauwkeurig in oogenschouw nam, zeide tot den kapitein, vermoedelijk de wezenlijke eigenaar: „Wel, Mijn Heer, dat is een lief scheepje, wij moesten ruilen. Ik heb er ook een dat daar ginds in den grond zit, want konde die ruiling geschieden, dan zoude ik, even als vroeger, weder in het onderhoud van mijn gezin kunnen voorzien, terwijl thans armoede en gebrek voor de deur staan, en spoedig zullen binnen sluipen. Konde ik slechts over eene som van ƒ 150 beschikken, dan zoude ik mijn scheepje kunnen terug krijgen!" De vreemdeling, getroffen door dit vrijmoedig verhaal, wisselde bij den ontvanger eenig bankpapier in, en stelde daarop den ongelukkigen visscher de ƒ 150 ter hand, verwijlde nog eenige oogenblikken op het eiland, en vertrok even incognito als hij gekomen was. Voorwaar een edel feit — een blijk van ware liefdadigheid, uitgeoefend in het verborgen.

Zwartsluis, 22 Julij. In deze gemeente wordt nog altijd de hoop niet verloren geacht, dat de verbetering van het Meppelerdiep zal gepaard gaan met eene verbetering der uitloozingsmiddelen van den polder van Staphorst en Rouveen door uitwatering op gemeld diep, waarmede zoude kunnen gepaard gaan, het daarstellen van eene derde kapitale loozing van het Meppelerdiep op het Zwartewater, een denkbeeld, dat ook in de jongste vergadering der provinciale staten is te berde gebragt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 20 Julij. Het voornaamste nieuws is de begonnen behandeling der regtspraak van de revolutionaire vereeniging *het roode complot* genoemd. De beschuldigden zijn 21 in getal.

21 Julij. In strijd met de vroegere berigten, verneemt men, dat de verwachting, die de keizer had, eenen stamhouder te zien geboren worden, voor als nog geene kans heeft verwezenlijkt te worden.

— De stad Rijssel heeft berigt ontvangen, dat de keizer haar den 15 September e. k. zal bezoeken.

— Men berekent, zegt het *Journ. d. Débats*, dat sedert de ontdekking van goud in Australie, van Augustus 1851 tot op het einde van 1852 in het geheel is gewonnen nagenoeg 500 millioen francs en men gelooft, dat de provincie Victoria alleen even zooveel in 1853 zal opleveren, hetwelk waarschijnlijk wordt door de opbrengst van het eerste kwartaal, daar er gedurende dat tijdsbestek te Melbourne meer dan 50 millioen francs, naauwelijks de helft van de ware opbrengst, zijn aangegeven. Indien men hierbij rekent hetgeen Nieuw-Zuid-Wallis en Adelaïde kunnen opleveren, en hoezeer de opbrengst kan vermeerderen door de 10,000 nieuwe armen, welke nu elke maand bij de vroegere arbeiders gevoegd worden, en eindelijk de 400 millioen fr., welke Californie geregeld oplevert, dan komt men noodwendig tot het resultaat, dat de goud-productie, welke in 1848 naauwelijks 150 millioen voor de geheele wereld bedroeg, dit jaar meer dan 1200 millioen zal bedragen en dat zij nog aanzienlijker zal zijn in de volgende jaren en dat dien ten gevolge de depreciatie van het goud onvermijdelijk is.

23 Julij. Gisteren heeft de regtbank van correctionele policie uitspraak gedaan in de zaak van het *roode complot.* Félix Pyat, Boichot, Avril, Caussidière en Rougée zij[n] verstek veroordeeld ieder tot 10 jaren gevangenis en 600[0] boete. Van de inhechtenis zich bevindende beschuldigden vijf reeds tot 5 jaren gevangenisstraf en 6000 fr. boete, een tot 2 jaren gevangenis en 100 fr. boete veroordeeld. [De] genoemde elf personen veroordeeld zijn ter zake van dee[lne]ming aan geheime genootschappen, is de bepaling om[trent] de deportatie naar Cayenne na volbragten straftijd op [hen] toepasselijk.

— In de zaak der correspondenten van vreemde dagbla[den] heeft het hof van cassatie uitspraak gedaan. Bij 's hofs [ar]rest wordt dat van het keizerlijke hof, bij hetwelk het [te]gen de beklaagden door de regtbank van eersten aanleg [ge]wezen vonnis werd bevestigd, vernietigd, op grond dat [het] geheim der brieven is geschonden. Het opperste geregt[shof] heeft beslist dat de prefect van policie het regt niet he[eft] aan de post toevertrouwde brieven te openen, welk reg[t het] keizerlijke hof hem toekende; het hof van cassatie heeft [ge]oordeeld dat dit regt alleen den regter ter instructie [toe]komt.

DUITSCHLAND.

Weenen, 19 Julij. De tusschenkomst van den A[me]rikaanschen konsul en den kommandant der Amerikaans[che] korvet Saint-Louis in de zaak van Costa heeft te Wee[nen] eene niet geringe bevreemding te weeg gebragt. Die ko[m]mandant toch scheen lust te gevoelen, in de haven van Sm[yr]na de oostenrijksche brik in den grond te boren, zonder te denken hoeveel schade de schepen der andere natiën, die [zich] in die haven lagen, benevens de stad zelve daardoor kon[den] lijden. De Saint Louis dreigde den Hussard ook werke[lijk] daarmede, bijaldien Costa niet binnen eenige uren wierd [uit]geleverd. In deze daad ziet men duidelijk het bewijs, [dat] de regering der Vereenigde Staten zich wil mengen in [de] aangelegenheden der oude wereld, hetgeen den Europesc[he] kabinetten voorzeker niet aangenaam kan zijn.

— Op verschillende plaatsen, maar voornamelijk te Inspr[uck] zijn zeer veel personen, waaronder een aantal student[en] in hechtenis genomen, ten gevolge van de ontdekking [van] eene soort van republiekeinsch complot. Naar men zegt, b[e]vinden zich de zonen van twee zeer hoog geplaatste staa[ts]ambtenaren onder de gearresteerden.

— Vorst Ghika zou, naar men verneemt, drie Bojar[en] naar Kischenew hebben gezonden, om de bezetting van M[ol]davië door de Russen te verzoeken, en bij Skuleny vo[rst] Gortschakow op moldavisch grondgebied namens hem [te] ontvangen.

Berlijn, 24 Julij. Uit Gotha wordt geschreven [dat de] regerende hertog door de mazelen is aangetast.

— In de jongste zitting van de Kon. Maatschappij v[an] aardrijkskunde te Berlijn heeft de hoogleeraar Mäd[ler] van Dorpat (in Lijfland) medegedeeld, dat de Russische [re]gering voornemens was eene meting van den meridi[aan] te laten doen van kaap Noord, 27½ graad noorder leng[te] tot aan den mond van den Donau, 45½ graad van [de] zelfde lengte, dus op een' afstand die ongeveer het 1[/4] gedeelte van den omtrek der aarde bedraagt en welke d[rie] graden meer zal bevatten dan de groote meting, die [de] Engelschen hebben laten doen van het Himalaya-geberg[te] tot aan de zuidpunt van Britsch-Indië.

ENGELAND.

Londen, 20 Julij. Het huis der gemeenten kon gis[teren] geene zitting houden, omdat slechts weinige leden te vergadering opgekomen waren; en dit terwijl er tweeënder[tig] onderwerpen ter behandeling aan de orde van den dag waren.

21 Julij. De ziekte der koningin staat zeer gunstig, daar de mazelen goed zijn opgekomen.

— Volgens den laatsten O. I. post heerschte te Calcutta de cholera in zoo hooge mate, dat niet minder dan 1100 personen in den tijd van twee dagen ten grave waren gesleept. Deze geweldige sterfte werd toegeschreven aan de ontzettende hitte en het gemis van regen.

22 Julij. Volgens de *Record* is de hertogin van Hamilton tot de r. k. godsdienst overgegaan en zal de hertog, naar men veronderstelt, haar voorbeeld later volgen.

— Sedert den 29 April ll. zijn 93 R. Catholieken in St. Paulus kerk te Londen, tot lidmaten van de Protestantsche Kerk aangenomen.

23 Julij. Onder de laatstelijk door het parlement aangenomen wetsontwerpen is er een van groot gewigt voor de hoofdstad. Men heeft namelijk het plan, om een onderaardschen spoorweg aan te leggen van Edgwareroad tot aan Charingcross. Het tot dezen aanleg vereischte kapitaal wordt op 100,000 pond st. geraamd. De onderaardsche spoorbaan zal op elke mijl afstand een station hebben en de vrachtprijzen zullen zoo laag zijn, dat geen omnibus daartegen zal kunnen concurreren. Het werk zal eerstdaags worden begonnen opdat de spoorweg binnen een jaar gereed zij.

BELGIE.

Brussel, 21 Julij. De hertog van Braband en de graaf van Vlaanderen zijn door de mazelen aangetast. De ziekte heeft haren geregelden loop en baart geene onrust.

22 Julij. De burgemeester dezer stad heeft de aan[ge]plakbiljetten wegens een te Brussel te houden stierengevecht laten afscheuren. Zoo als men weet is eene groote tent daartoe in eene der voorsteden opgerigt, nadat de gemeenteraad van Schaerbeek zijne toestemming had gegeven. De burgemeester heeft bij den gouverneur der provincie Brabant aanzoek gedaan, hier tusschen beide te treden. „Men wil," zegt hij, wezenlijke stierengevechten vertoonen. Zulk een schouwspel gewent het volk aan bloedige tooneelen, aan opwekking der hartstogten en moet nadeelig op de zeden werken." Overigens verbiedt eene provinciale verordening dierengevechten niet alleen, maar ook alle openbare spelen, waarbij kwelling van dieren geschiedt, en hier worden menschenlevens in gevaar gebragt.

ITALIE.

Rome, 14 Julij. De gezondheid van den Paus laat veel te wenschen over. Hij lijdt aan kortademigheid.

---

gevangenen op het altaar, in de meening dat zij hunnen God Wodan zooveel te aangenamer waren, naarmate zij meer vijanden verslagen hadden. Dezelfde dwaling heerscht nog heden onder de Dajakken: zij zijn namelijk van meening, dat allen, die zij vermoord hebben, hun in het volgend leven als slaven zullen dienen, en hieruit laat het zich verklaren, waarom zij geene gevangenen maken.

Wanneer zulk een stoet met buitgemaakte hoofden wederkeert, is de gansche bevolking opgetogen van vreugde. Degenen, die de meeste zegeteekenen behaald hebben, zijn de vorsten in den stoet en worden door de achtergeblevenen in triumf binnengehaald. De vrouwen met hunne kinderen op den arm gaan hun te gemoet, wanneer zij in de verte het wilde krijgsgeschreeuw der zegevierende strijders hooren.

De overwinningsfeesten, die de Dajakken, na de volbragte plundering van een dorp of na een gunstig gevecht houden, bestaan uit de verfoeijelijkste maaltijden, waarbij menschenvleesch het voornaamste geregt is. Dronken van overmoed, werpen zij de stukken vleesch, die zij van de doode ligchamen hunner vijanden afgesneden hebben, op gloeijende kolen, en verslinden die, als ze nog maar pas geroosterd zijn; ja, dikwijls gunnen zij zich daartoe niet eens den tijd en verslinden in dolzinnigheid de raauwe stukken, zoo als zij ze van de ligchamen hebben afgesneden. Dat bij zulke maaltijden in oorlogstijd de vriend dikwijls met den vijand verwisseld wordt, is wel te begrijpen, daar de afzonderlijke stammen in hun uiterlijk zoo moeijelijk te onderscheiden zijn. Wanneer, — zoo vraagt de menschenvriend met alle regt, zal de zon des Evangelies over deze wilde menschen nog eens schijnen?

Vrienden of bloedverwanten, die aan eenige ziekte gestorven zijn, eten zij niet, maar verbranden ze en dragen alle zorg, dat dit op eene ordelijke wijze geschiedt. Wanneer een man van aanzien in ver afgelegene streken komt te sterven, zouten zij meestal het ligchaam in en brengen het naar zijne familie. De asch van het verbrande ligchaam wordt evenwel in de nabijheid der woning begraven, en een klein huisje daarboven opgerigt.

Bij de verbranding hebben geene groote plegtigheden plaats; men maakt eerst uit goed droog en hard hout een stapel van 3 tot 4 voet hoog, omwindt den doode met boombast, legt hem er op, met het aangezigt naar boven gekeerd, en steekt het hout aan. Behalve de naaste bloedverwanten is niemand er bij tegenwoordig en ook deze heffen geen klaaggeschrei noch geween aan, maar staan koelbloedig den brandenden houtstapel aan te kijken.

De oorlogsveten, waardoor de Dajakken zich onderling vervolgen, kunnen nimmer een einde nemen, daar de bloedwraak bij hen algemeen in zwang is. Niet alleen de naaste bloedverwanten, maar de gansche stam acht zich verpligt, den gedoode door den dood des moordenaars te wreken. Daar men dezen evenwel zelden kent, is het hun voldoende, den eersten schedel den besten van den vijandelijken stam magtig te worden.

Niet altijd bepalen de Dajakken zich bij hunne strooperijen tot de naastbijgelegene plaatsen, maar begeven zich dikwijls met hunne booten naar verre streken; zelden evenwel verlaten zij de kusten van Borneo of de omliggende eilanden, waar zij hunne schuilplaatsen hebben. Hunne booten vervaardigen zij uit dunne planken, die zij met bindrotting te zamen hechten. Wanneer zij in eene baai ingesloten zijn, nemen zij eenvoudig de stukken uit elkander, en dragen ze op de schouders weg. Met deze gebrekkige vaartuigen, die niet eens van een dek voorzien zijn, vallen zij niet alleen de kano's aan, waarmede de Chinezen en Maleijers langs de kusten varen, en die drie of vier man sterk zijn, maar ook grootere vaartuigen, zoo zich daarop slechts geen Europeaan bevindt. Het is om deze reden, dat de Arabieren en Maleijers gewoonlijk een Europeaan op het schip in dienst hebben, dien zij zeer goed betalen. Zeer zelden wordt zulk een schip aangevallen, zoo zich de Europeaan maar tijdig genoeg laat zien; zelfs zijne scheepsmakkers bekomen door zijne tegenwoordigheid den moed, om zich dapper te verweren, dat inderdaad geen gering voordeel is. Meestal laat de manschap van een' door de zeeroovers vermeesterd schip, zich zonder den minsten tegenstand vermoorden, omdat zij gansch ten onregte meenen, dat tegenstand toch niet baten kan.

De wapenen der Dajakken zijn eenvoudig, maar van uitmuntende hoedanigheid. Vuurwapenen bezitten zij niet en evenmin de krits of dolk met het vlamvormige lemmet, die overigens in het oosten algemeen in gebruik is. Hunne wapenen bestaan uit eenen klewang, een parang, een schild, werpspies en blaasroer.

De *klewang* is een wapen, zoolang als een gewoon zwaard, smal aan den greep, maar steeds breeder wordende aan het voorste einde, dat gelijk een scheermes stomp is; men zou het een groot scheermes kunnen noemen, daar de snede uiterst scherp en de rug zeer dik is. De greep is van hout, somtijds met snijwerk voorzien, om bij het houwen het uitglijden te verhinderen. Boven aan den greep is altijd een bosje menschenhaar bevestigd, dat men zich bij den strijd om den hand windt.

Volgens deze beschrijving van den klewang kan men zich

Florence, 16 Julij. De Groothertog heeft de tegen Guerazzi c. s. uitgesprokene levenslange gevangenisstraf veranderd in verbanning uit Toskane.

DENEMARKEN.

Koppenhagen, 19 Julij. Van den 17 tot 18 is het getal cholera-lijders met 317 en dat der overledenen met 156 vermeerderd. Totaal: 1841 lijders, waarvan 926 zijn bezweken. Er zijn wederom vier geneesheeren aan de cholera overleden.

20 Julij. Gisteren avond heeft de eerste minister in het *Volksting* het ontwerp ingediend eener grondwet van het koningrijk Denemarken, voor zijne bijzondere aangelegenheden. Dit ontwerp bevat de wijzigingen in de grondwet, welke de ontworpen staatsregeling voor geheel het rijk vereischt.

22 Julij. Te Koppenhagen werden van 20 tot 21 dezer op nieuw door de cholera aangetast 321 personen, en overleden 152. Sedert 12 Junij bedraagt het getal zieken reeds 2782, waarvan 1395 zijn bezweken.

TURKIJE.

De berigten uit Konstantinopel tot 7 Julij, die de fransche bladen thans mededeelen, behelzen niet het minst betreffende de zamenzwering tegen het leven van den Sultan, die dus alleen in het brein van den kontantinopelschen correspondent van den *Times* schijnt te hebben bestaan. Alle berigten luiden zeer gerustellend. Te Parijs, Weenen, Petersburg, Londen, Konstantinopel, overal heeft men de overtuiging dat de vrede niet zal worden gestoord. Het schijnt zeker, dat, zoo als wij reeds mededeelden, keizer Nikolaas de hem door Frankrijk en Engeland gemeenschappelijk gedane voorstellen gunstig heeft ontvangen.

— Uit eene partikuliere correspondentie, door den Antwerpschen *Précurseur* uit Konstantinopel ontvangen, blijkt o. a. dat er een geheim verbond tusschen de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en den Sultan schijnt te bestaan, en zou het zeker zijn dat de Porte aan de Unie de reede van Marmarizza heeft afgestaan. De kommodore Stingham heeft ongeveer 500,000 dollars in goud voor den sultan medegebragt. Hij heeft met zijne drie fregatten en de korvetten zich geplaatst te midden der Turksche vloot in den Bosphorus, bewerende dat het verdrag van 1851, betreffende de zeeëngten, op hem niet slaat. Bedoelde briefschrijver berigt ook, dat genoemde hoeveelheid goud doorging voor de opbrengst van het verkochte gouden en zilveren vaatwerk der Sultane-moeder.

RUSLAND.

Drie ontwerpen tot verzoening zijn den Keizer van Rusland ter overweging aangeboden. Het *eerste*, naar men zegt, van den Franschen gezant te Weenen, bestaat in de wisseling van twee notaas tusschen Rusland en de Porte, zullende de Sultan toestemmen dat Rusland zijn godsdienstig protectoraat over de Grieken uitoefent, en Keizer Nikolaas op zijne beurt verklaren dat hij niet in het minst wil inbreuk maken op des Sultans souvereine regten. Volgens het *tweede* ontwerp, aangegeven, zoo als vernomen wordt, door den Engelschen gezant te Petersburg, zou de Sultan een plegtig gezantschap naar Keizer Nikolaas afvaardigen, belast met hem een algemeen hatti-sherif te overhandigen, waarin op nieuw al de regten en vrijdommen, die de Christenen van ouds in het Ottomanische rijk hebben genoten, worden opgesomd en gewaarborgd. Eindelijk wil het *derde* ontwerp, afkomstig naar men vermeent van den Franschen gezant bij het Russische hof, dat Reschid-pacha eene eenvoudige nota inzende, waarin de eischen van Rusland en de concessiën van de Porte staan vermeld, terwijl enkele punten, wier oplossing van weerzijden moeijelijkheid oplevert, onaangeroerd zullen blijven. Het eerste dier drie ontwerpen zou, althans zoo luiden de jongste berigten uit Weenen, Keizer Nikolaas het meest aannemelijk voorkomen. Zonder het officieel te hebben aangenomen, moet hij het welwillend hebben ontvangen. Afschrift er van zou naar Konstantinopel zijn gezonden, en het antwoord van den sultan wordt te Petersburg verwacht, om een bepaald besluit te nemen.

De *Frankf. Postz.* deelt mede, dat de Keizer van Rusland bepaaldelijk de tusschenkomst van Oostenrijk heeft aangenomen, zoodat de zending van graaf Giulay naar Petersburg met den gewenschten uitslag is bekroond.

Petersburg, 15 Julij. Heden in den vroegen morgen verliet de russische Oostzee-vloot, 37 zeilen sterk, de reede van Kroonstadt, om, zoo gezegd wordt, in de golf van Finland te manoeuvreren. De grootvorst-troonopvolger had de vloot voor haar uitzeilen geïnspecteerd.

— Op den 30sten Junij is te München tusschen Rusland en Beijeren eene overeenkomst gesloten, waarbij Rusland is toegetreden tot het tusschen Oostenrijk en Beijeren, wegens de scheepvaart op den Donau en verdere rivieren, gesloten verdrag. Het verdient opmerking, dat deze mogendheden de vaart op hunne stroomen van alle banden ontheffen, terwijl sommige duitsche staten, voortgaan lasten te heffen van de scheepvaart op den Rhijn.

AMERIKA.

In den N. Amer. Staat Michigan is eene wet aangenomen, die het disteleren en verkoopen van sterke dranken verbiedt, zoo dat aldaar na 1o. December 1853 geen druppel meer mag verkocht worden. Het zoude ons niet verwonderen, dat binnen weinige jaren alle overige westelijke staten, zoo niet al de staten der Unie, dit voorbeeld volgen. Bereids worden alom daartoe voorbereidende maatregelen genomen. In den staat van New-York is ook reeds een wets-ontwerp van dien inhoud door den senaat met eene groote stemmen meerderheid aangenomen, doch het wordt zeer in twijfel getrokken, of de assembly het zegel op die handeling zal drukken.

— Men schrijft van Chicago, d. d. 10den Junij, dat de beide Hollandsche nederzettingen in Illinois, de eene 14 en de andere 20 mijlen ten zuiden van Chicago gelegen, zich in een bloeijenden toestand bevinden.

— Een dame, onlangs haren man bij een spoorweg-ongeluk verloren hebbende, vervolgde de compagnie en ontving 70,000 dollars schadevergoeding. Deze werd berekend naar den maatstaf van zijn jaarlijksch inkomen en den gemiddelden leeftijd, volgens de sterfte-tabellen.

— In de Oostelijke Staten moet de hitte gedurende eenige dagen van de laatste helft der afgeloopene maand onverdragelijk geweest zijn. In New-York en Brooklijn stierven op den 22sten en 23sten Junij ruim dertig menschen aan den zonnesteek. Het aantal personen, dat bovendien door den zonnesteek getroffen, doch door onmiddelijk aangebragte hulp hersteld werd, is zeer talrijk.

CHINA.

De *North China Herald* van den 14den Mei j.l. meldt het volgende: „De gouverneur der Britsche nederzettingen in China, de heer Bonham, is den 5den dezer van zijnen togt naar Nanking te Shanghai teruggekomen. Hij heeft nabij Nanking alsmede bij de stad Chin-Kiangsfoo zich met verscheiden hoofden der opstandelingen onderhouden. Een dergenen, die hem vergezelden, de heer Meadows, is binnen Nanking geweest, en berigt, dat die stad gedeeltelijk in puin lag. De togt van den heer Bonham heeft ons met belangrijke bijzonderheden betreffende het doel en den aard des opstands bekend gemaakt. Eene zeer naauwkeurige overzetting van den Bijbel is onder de opstandelingen verspreid; met een dweependen ijver streven zij naar de onderdrukking van den Tartaarschen stam, terwijl pligten van zuiver zedelijken aard niet alleen voorgeschreven, maar ook in acht genomen en gehandhaafd worden. Volgens hetgeen door den togt van den heer Bonham tot onze kennis gekomen is, kunnen wij zeggen, dat de opstandelingen Christenen zijn, het meest tot den Protestantschen godsdienstvorm naderen, en de afgodendienst in den vollen zin des woords bestrijden. In het zamenstel van zedelijke voorschriften, hetwelk bij hen onder den naam van „hemelsche regelen" groot gezag heeft, herkent men, de Tien Geboden. Dat er onder hen zijn, die onzuivere bedoelingen koesteren, betwijfelen wij niet; maar onder de hoofden en leiders der bewegingen heerscht onmiskenbaar een goede geest. Een blijk hiervan is dat zij, **hoe groot belang ook hebbende bij de vermeerdering van hunnen aanhang, deze bemoeijelijken, door van elk de aanneming hunner geloofsbegrippen te vorderen.** Deze begrippen schijnen grootendeels uit geschriften van Protestantsche zendelingen geput te zijn, en zij hebben dan ook den Chineschen haat tegen de Europeanen afgelegd, die zij niet langer „barbaren" maar „vreemde broeders" noemen. De heer Meadows hoorde op een uren langen rit door Nanking geen enkel van de scheldwoorden, waarmede de Chinezen de Europeanen plegden te bejegenen, noch ook de vuile uitdrukkingen, die den gewonen Chinees zoo gemeenzaam zijn."

DRENTHE.

Assen, 27 Julij. De Staten van Overijssel hebben het voorstel om *f* 10,000 uit de fondsen dier Provincie toe te staan tot de verbetering van het Meppeler Diep afgewezen, op grond dat deze verbetering voor die Provincie niet van zoo overwegend belang werd geacht, dat daarvoor zoodanig subsidie behoorde te worden verleend.

— Naar wij van verschillende zijden vernemen, neemt de aardappelziekte in dit gewest toe.

— Den 11 der volgende maand zal het 4e Bataillon van het Regement Infanterie ter sterkte van 19 officieren en 487 onder-officieren en manschappen, op deszelfs doormarsch van Leeuwarden naar Zwolle, te Meppel overnachten.

— Het minder drooge weder van de laatste dagen werkt ongunstig op het droogen van den turf. Te Hoogeveen heeft men dit jaar door gebrek aan arbeiders niet zooveel turf kunnen graven als in andere jaren, terwijl vele verveeners zich voorstelden dit jaar meer dan vroeger te doen graven, daartoe uitgelokt door den grooten afvoer, welke dit voorjaar heeft plaats gehad.

— De aanneming van den bouw eener kerk en pastorie te Grollo en Schoonlo, gemeente Rolde, door den timmerman *H. Oldenkamp* te Smilde voor *f* 8285-„, is gegund.

— Op de jaarmarkt, den 21 dezer te Eelde gehouden, waren 212 runderen aangevoerd, die meest alle voor hooge prijzen zijn verkocht, en wel de vroegmelkte voor *f* 90-„ à *f* 134-„.

— **De Maatschappij ter bevordering van Nijverheid heeft aan den heer** *S. van Roijen* te Vledder, de gouden medaille toegekend voor eene verhandeling over het voor- of nadeel van het afplaggen van heidegronden.

— J.l. Woensdag heeft alhier het examen en de prijsuitdeeling plaats gehad op de Fransche school van den heer *Kremer*; de leerlingen gaven blijken van goede vorderingen in de Fransche taal, bedrevenheid in het vertalen uit- en in het Fransch, alsmede in de Nederduitsche en Fransche taalregels. De plegtigheid werd door leden van den stedelijken Raad, van de plaatselijke schoolcommissie en door eenige ouders der leerlingen bijgewoond, die zich konden overtuigen van het doelmatige onderwijs, dat hier gegeven wordt.

— Naar wij vernemen, is het middenste vallaat in het Stads-Kanaal zoover gerepareerd, dat het voor de scheepvaart weder is opengesteld; inderdaad een verblijdend berigt voor de veeneigenaren, die hunne veenen boven dit Kanaal hebben liggen.

— De Collecte ter tegemoetkoming in de verliezen door den brand te *Gees*, heeft nog opgebragt te *Zuidlaren* *f* 45,94, te *Borger* *f* 107,51, te *Sleen* *f* 60-„, te *Norg* *f* 63,78, te *Westerbork* *f* 56,54, te *Beilen* *f* 82,93, te *Odoorn* *f* 54,48½.

— Den 22 dezer is te Hoogeveen het vergelijkend examen gehouden van de sollicitanten naar de onderwijzersplaats, opengevallen door het overlijden van den heer *L. Berkenbosch*. Er hadden zich 37 sollicitanten aangegeven; 31 waren opgekomen, doch slechts 30 hebben aan het examen deelgenomen. Eerst om één uur 's nachts was het onderzoek afgeloopen, dat om zeven uur 's morgens was begonnen. De uitslag is nog niet bekend.

— Op onderscheidene plaatsen in deze Provincie worden vooral door Friesche kooplieden vele runderen voor hooge prijzen aangekocht, die deels weder op de markt te Leeuwarden verkocht worden en in Friesland blijven, deels te Harlingen worden ingescheept, om naar buitenlands vervoerd te worden. Niettegenstaande bij den aankoop in dit gewest reeds hooge prijzen worden besteed, worden dezelve, behalve de kosten van vervoer, nog weder met winst afgezet. Men meldt uit *Bakkeveen*, dat zich daar soms 400 à 500 runderen bevinden, die uit Drenthe naar Friesland vervoerd worden, terwijl men, zonder overdrijving kan zeggen, dat zulks wekelijks meer dan 100 bedraagt.

Appelscha, 26 Julij. Tot leden van den gemeenteraad van Ooststellingwerf zijn gekozen de heeren *B. Prakken*, te Oosterwolde met 146, *J. J. van Weperen*, te Oosterwolde met 131 en *F. H. Klooster*, te Donkerbroek met 112 van de 172 stemmen. Herstemming tusschen de heeren: *J. G. Stoker*, te Appelscha 61 en *J. A. Koning*, te Makkinga 57 stemmen.

* **Hardenbergh, 25 Julij.** Zoowel hier als in de omstreken vertoont zich mede sedert eenigen tijd de zoo zeer gevreesde en wel bekende ziekte onder de aardappelen. Het loof wordt van onderen aangetast, krijgt eene geele, dorachtige kleur en gaat eindelijk tot verrotting over. Men heeft akkers, die geheel zwart zijn. Het is opmerkelijk, dat wanneer de ziekte ook zelfs in geringe mate verschijnt, dezelve zich somwijlen plotseling aan den aangrenzenden stam mededeelt en zoo in korten tijd over den geheelen akker verbreid is.

* Men schrijft uit Gramsbergen, 24 Julij: De werkzaamheden aan den stuw bij Ane zullen waarschijnlijk met ruim acht dagen als geëindigd kunnen worden beschouwd, daar de stuw zoo goed als voltooid is. Gepasseerde week heeft men hare krachten beproefd en werkte zij volkomen volgens verwachting. Aan de tweede stuw bij Kwant is men mede druk bezig. — Ook hier vertoont zich de aardappelenziekte, enkele velden zijn geheel zwart, evenwel heeft men nog niet ontdekt, dat de knol iets heeft geleden.

* **Coevorden, 25 Julij.** Een inwoner dezer stad meende dezer dagen, dat dieven de heining achter zijn huis overklommen en de kersen van zijne boomen stolen; hij pastte met een geladen geweer op, en ziet, de dieven waren niet twee-, maar vierbeenig, het waren en zevental ratten, die in den boom klommen, en zich aan de lekkere vrucht vergastten; slechts een schoot hij ter neder.

* **Smilde, 26 Julij.** 't Verheugt ons te kunnen berigten, dat de vakante Israel. school hier eindelijk zal vervuld worden. Ofschoon er autorisatie was verleend tot aanstelling van den onderwijzer *Limburg* van Zwolle, werd er zwarigheid gemaakt hem de posten van voorzanger, godsdienstonderwijzer en beestensnijder, welke aan dien van het maatschappelijk onderwijs verbonden zijn, op te dragen. Thans heeft men daartoe besloten en is Z.Ed. deswege het beroep ook van het Israel. godsdienst. schoolbestuur toegezonden.

* **Exloërveen, 24 Julij.** De boekweit, welke op onze veenen verbouwd wordt, lokt eene menigte bijenhouders met hunne bijen naar onze streken; in de afgeloopene week kwamen soms op eenmaal 18, 19 à 20 bijenwagens hier aan. Het is ligt te begrijpen, dat bij de aanwezigheid van zoovele bijen aan de bijenhouders ligt zwermen ontvliegen; j. l. Vrijdag zijn dan ook door een zoontje van *G. H.*, 't welk op de koeijen paste, vijf zwermen ontdekt.

Verkiezingen van Gemeente-raadsleden.

Te *Anlo* zijn de beide aftredende leden van den Gemeenteraad *D. G. H. Tjassens* en *J. R. Boerma* met 29 en 28 van de 45 uitgebragte stemmen herkozen; nog hadden de heeren *A. Siebring* 6, *J. C. Tennink* 5, *H. Julsing* 4, *O. Klaving* 3, *J. Homan* 3, *A. Braams* 2 en 9 personen ieder 1 stem.

Te *Dwingelo* zijn de aftredende raadsleden *J. J. Bloemerts* en *R. W. Nijsingh* met 40 en 32 van de 48 geldig uitgebragte stemmen herkozen; *J. de Weerd* had 7, *J. F. Wesseling* 3 en 10 personen nog 2 en 1 stem.

Te *Emmen* zijn 24 stembriefjes ingeleverd; er zijn uitgebragt op *J. Kroeze* 20 en *R. Swiers* 19 stemmen, zoodat de aftredende leden herkozen zijn.

Te *Gasselte* zijn de aftredende gemeente-raadsleden *J. Boelken Bakker* met algemeene en *S. W. Salomons* met 25 van de 29 stemmen herkozen; *O. Hidding* bekwam 2 en *W. Hidding* en *H. Meertens* ieder 1 stem.

Te *Gieten* zijn, ter benoeming van twee gemeente-raadsleden, uitgebragt 22 van de 30 geldig uitgebragte stemmen op *H. J. Speelman*, 13 op *R. M. Hommes*, 5 op *J. Houwing* en 5 op *H. J. Ottens*, over welke alzoo eene herstemming moet plaats hebben. *J. Swiers*, *J. H. v. d. Veen* en *H. Hogenesch* hadden ieder 2 en acht personen ieder 1 stem.

Te *Norg* zijn de aftredende gemeente-raadsleden *E. Egberts* en *J. F. Krieger* met 23 en 21 van de 32 uitgebragte stemmen herkozen; op de heeren *J. A. Tonckens* waren 8, op *R. Hoff* en *C. W. Rensing* ieder 3 en op *J. Eeftingh* en *H. Bavingh* ieder 2 stemmen uitgebragt.

Te *Nijeveen* zijn de aftredende leden *J. Gelmers*, *Duiven* en *J. Jonker* ieder met 24 van de 39 uitgebragte stemmen herkozen. *T. van Urk* had 9, *J. Westerhoff* 6, *H. Vos* 3 en anderen 2 en 1 stem bekomen.

Te *Odoorn* zijn de aftredende leden Mr. *S. Hellinga Tonckens*, *W. J. Marissen* met algemeene stemmen en *W. Cremers* met 13 van de 15 uitgebragte stemmen herkozen; *H. Nijenhuis* had 2 stemmen.

Te *Roden* zijn de aftredende leden *H. Schuring* met 27 en *H. S. Winsingh* met 20 van de 28 uitgebragte stemmen herkozen. *R. R. Deodatus* had 4 en *K. N. Krijthe* 2 stemmen etc.

Te *Rolde* zijn de aftredende leden *A. ten Oever* en *Lense Beijering* met 29 en 27 van de 42 uitgebragte stemmen herkozen. *R. Hagting* had 6, *J. Joling* 4, *M. Huizing* en *W. Marring* ieder 3 en 11 personen 2 en 1 stem bekomen.

Te *Sleen* zijn de aftredende leden *J. Brooksman* en *W. Boelken* met algemeene (15) stemmen herkozen.

Te *Vledder* zijn de aftredende leden *A. Schreuder* en *J. B. Mulder* met 27 en 25 van de 48 uitgebragte stemmen herkozen. *R. Veen* had 16, *E. Houwer* 14 en *P. ten Berge* 4 stemmen etc.

---

een denkbeeld vormen, welk een krachtige houw er mede te doen is, te meer daar de voortreffelijkheid van het staal niet weinig hiertoe bijdraagt. Met éénen slag kan men eenen struik ter dikte van eenen arm, en van het hardste hout, omhouwen, en wat beteekent een hoofd, eene arm of een been tegen over eene ijzeren stang, van een pink dik, die ik te Pontianak ettelijke malen met éénen houw zag doorhakken, zonder dat ik bemerken kon, dat de snede eenig letsel bekomen had! Zulke echte klewangs zijn wel is waar zeer moeijelijk te bekomen en zeer duur.

De *parang* is meestal, doch niet altijd van denzelfden vorm, maar een derde korter en wel eens zoo dik. Het staal is intusschen niet zoo goed als van den klewang, en men gebruikt hem in de plaats van eene bijl of van een hakmes. De greep is ook van hout, maar zonder haarbos.

Het *schild* bestaat uit eene enkele plank van ligt hout, nagenoeg 4½ voet lang en 1 tot 1½ voet breed, die in het midden eenigzints hol is en van rondom en in het midden met gespleten bindrotting voorzien is. De Dajakken, die met blaasroeren gewapend zijn, gebruiken deze schilden niet.

De spiesen, waarvan zij zich bedienen, om mede te werpen of te steken, en die zij zoo goed weten te hanteren als de blaasroeren, zijn zelden langer dan 5 voet; de ijzeren punt is meestal van eene weerhaak voorzien. De steel is van zwaar hard hout, die aan de spits dikker en aan het einde dunner is en niet met eene haarbos voorzien. De steelen zijn het ongeloofelijk veel moeite schubachtig uitgesneden.

Van alle wapenen is echter het blaasroer, waaruit zij met den mond korte pijlen op den vijand blazen, ontegenzeggelijk het vreesselijkste. Iemand, die door zulk eenen pijl getroffen wordt, is onherstelbaar verloren. Hoe gering de wond ook zij, het vergif van den pijl berokkent eenen gewissen dood. Het eenige middel, om zulk eene wond onschadelijk te maken, zou alleen zijn, dat men het gewonde lid oogenblikkelijk liet afsnijden, maar waar zou men zoo spoedig eene wondarts vinden en wat zou deze nog kunnen uitrigten, indien de borst of het hoofd getroffen wordt?

Het blaasroer wordt van glad hout vervaardigd, is 5 tot 5½ voet lang, en heeft eene wijdte van eenen middelmatigen vinger. De pijlen zijn een voet lang, van ligt riet, en aan de spits van scherpe vischtanden voorzien, die, lang voordat zij gebruik worden, in het vergif gedoopt en daarna gedroogd zijn. Het achterdeel van den pijl heeft eenen ronden, glad afgestompten knoop van harsachtig hout, die naauwkeurig in de opening van het roer past. Met deze blaasroeren weten de Dajakken op 25 tot 30 schreden afstands veel zekerder te treffen dan de jager met zijn buks. Een mikpunt ter grootte van een gulden zullen zij op dien afstand zelden of nooit missen.

De gevaarlijke stof, die zij tot vergiftiging van deze pijlen gebruiken, komt van eenen boom, die *Bohon upas* d. i. gifboom (*bohon* boom, *upas* vergif) heet. Deze boom heeft eene middelmatige lengte, met eene grauwwitte schors; het blad is langwerpig, eivormig, lederachtig, van de grootte eens laurierblads, maar iets breeder. Om uit dezen boom het vergif te bekomen, neemt men vijf voet lange bamboesrieten, die aan het eene einde als eene schrijfpen worden toegespitst en van binnen doorstoken worden. De holte is wel eene armdikte wijd; tevens maakt men houten stoppen, om het open einde te kunnen sluiten. Met deze rieten gaat men naar het bosch, waar de gifboomen staan; eer men echter in de nabijheid komt, doet men zich een houten masker voor het aangezigt en omwindt het ligchaam zorgvuldig met doeken, opdat de bloote huid niet met de lucht in aanraking kome. Wanneer er namelijk verscheidene gifboomen bij elkander staan, is de uitwaseming, die zij van zich geven, reeds zoo sterk en vergiftig, dat zij eene prikkeling op de huid veroorzaakt even alsof men eenig lid voelt slapen. Men is dan buiten staat, om zich te bewegen en zoo men er zich langer blijft ophouden, valt men neder en is verloren. Vóór alle dingen is het noodig te zorgen, dat men den wind van achteren heeft, wanneer men den gifboom nadert. Als men den boom bereikt heeft, steekt men het toegespitste einde van het bamboesriet in eene schuine rigting van onderen naar boven in den stam, doch niet hooger dan 2 tot 2½ voet van den grond. Terstond vloeit er dan een melkwit sap uit den boom in het riet, dat spoedig rood wordt, daarna tot donker rood en eindelijk bij het droogen in het bruin overgaat. Zoodra men het riet in den stam gestoken heeft, verwijdert men zich dadelijk, en komt eerst na eenige dagen terug.

Het is opmerkelijk, dat dit vergif eerst dán zijne gevaarlijke werking vertoont, als het met het bloed in aanraking komt. De Dajakken mengen bovendien nog allerlei stoffen, zoo als uijen, knoflook en gestoten peper onder hetzelve, om de werking er van te versterken.

Te *Westerbork* zijn de aftredende leden *Mr. J. T. Kijmmell* en *G. Dolfing* met 33 en 30 van de 34 uitgebragte stemmen herkozen. *M. Helling* had 2, en drie personen ieder nog 1 stem.

Te *de Wijk* zijn herkozen de aftredende leden *J. L. Nijsingh* en *Mr. R. H. Baron de Vos van Steenwijk* met 15 en 14 van de 16 uitgebragte stemmen, 2 personen hadden ieder nog 1 stem.

Te *Zuidlaren* zijn herkozen de aftredende leden *J. Buiter* en *K. Timmerman* met 40 en 49 van de 61 geldig uitgebragte stemmen. *B. Houwing* had 6, *R. Karssies* en *R. Schuiling* ieder 3 en een aantal personen 2 en 1 stem.

Te *Zuidwolde* is het aftredend lid *F. J. ter Haar* met 13 van de 24 uitgebragte stemmen herkozen. W. J. *Zantinge* verkreeg 9, A. A. *ten Heuvel* (aftredend lid) 6, W. W. *Veeningen* en *L. H. Mulder* ieder 3 en 11 personen 2 en 1 stem, zoodat over *Zantinge* en *ten Heuvel* herstemd moet worden.

INGEZONDENE STUKKEN.

In eene door de Israëlitische gemeente te Smilde gehoudene vergadering van Zondag j. l. werd op voorstel van de heeren kerkbestuurders besloten, om eenige roerende goederen, aan bovengenoemde gemeente toebehoorende, en aldaar door omstandigheden in onbruik geraakt, op aanstaanden Donderdag, des avonds ten zes ure, in veiling te brengen, bestaande in de volgende zaken: 1. een bed met toebehooren, vroeger in gebruik geweest bij ongehuwde, aldaar gefungeerd hebbende onderwijzers; verders, een groote bakkers zuurketel, eene ijzeren idem, geschikt voor een bad, verders eenige voorwerpen van mindere waarde; het baart verwondering, dat deze verkoop uitsluitend voor Israëlieten van Smilde zal gehouden worden en dat de kerkbestuurders niet weten, dat in Drenthe meer Israëlieten wonen, die van bovengenoemde artikelen zouden gading maken, hetwelk een en ander ten voordeel van de gemeente zoude wezen.

S. den 25 Julij 1853. X. IJ. Z.

Schrijft zoo als gij spreekt,

luidt een taalkundige regel; doch dat zulks niet door iedereen in toepassing kan gebragt worden, zal 't onderstaande doen zien.

Op sommige plaatsen van Drenthe noemt men het werktuig waarmede men koorn en gras maait, eene *zwade* of *zwa*. Zekere smid had deze *te koop*. Een vreemde heer, die het dorp eens door wandelde zag dit, ging binnen en vroeg. „ Zijn hier zwanen tekoop?

Nadat hij een bevestigend antwoord ontvangen had, wenschte hij ze wel eens te zien. Vlug en handig nam de Smid (natuurlijk denkende, dat er wat te verdienen zou vallen en ook ingenomen met de eer, die hem te beurt viel) eene zwa van den muur en wilde die ter bezigtiging overreiken. De heer, niet, wetende, of men hem voor den gek wilde houden, dan of het in de bovenkamer van den smid wel pluis was, verliet met een hoofdschudden onzen goeden meester Hamerman, die nu met zijne zwa in de hand *den heer na zag* en op zijne beurt ook aan de verstandelijke vermogens van den heer twijfelde.

Niet lang daarna komt de onderwijzer van het dorp de smederij voorbij, leest de bekendmaking, en treedt ook binnen; niet om „zwanen" te koopen, maar om den goeden man aan 't verstand te brengen, dat het geschrevene niet deugde. De smid, die anders wel eens een weinigje stijf op zijn stuk staat, heeft naauwelijks van den onderwijzer vernomen, dat de naam niet *zwa* maar eigenlijk zeis is, of geeft dadelijk den knecht last, het geschrevene te verbeteren. Deze, ook geen feniks in de schrijf- en spelkunst, neemt een ferm stuk krijt en beproeft zijne bekwaamheid. In plaats van nu te schrijven: *zeissen te koop*, schrijft hij er eene *ij* in, haalt de tweede *s* van onderen lang uit, zoodat ze op eene *j* gelijkt en daar het tweede been der *n* ook gebrekkig uit valt komt er vrij duidelijk te staan: *zijsjes te koop*. In plaats van verkooper van groote vogels, was hij nu verkooper van kleine vogels geworden.

Eindelijk komt er een echte guit bij, die dit nog niet mooi genoeg vindt; maar van de *z* eene *m* maakt, de *ij* in *ei* verandert en den smid alzoo tot een verkooper van *Meisjes* maakt. Dit was den goeden, ongetrouwden man te erg: alles wordt uitgeveegd en hij hangt eene zeis voor de deur, en zegt, die kan make daar nu maar zijsjes of meisjes van.

ALLERLEI.

Zeker Engelschman bood een knaap, die steeds op een logen voorbereid was, een guinje, als hij hem op staanden voet iets voorloog. „Hoe antwoordde de leugenaar," zoo even hebt ge mij twee guinjes beloofd, en nu biedt ge er mij maar ééne aan!" De kalme gelatenheid van den Brit werd, door deze alles overtreffende onbeschaamdheid, op geene geringe proef gesteld, maar daar hij edelmoedig was, gaf hij de twee guinjes.

Te Saint Etienne is het Paardenspel van den heer *Soullier*, tijdens de voorstelling, plotseling voor een goed deel ingevallen; honderde menschen stortten daardoor van een vrij belangrijke hoogte; velen zijn gekwetst, anderen zijn ziek van den schrik, doch menschenlevens heeft men gelukkig niet te betreuren.

De Engelschen zijn toch zonderlinge, geheel eigenaardige menschen. Onlangs deed lord Maxwell zijn huisraad bij eene brandwaarborgmaatschappij verzekeren. Op de lijst der verzekerde goederen bevonden zich zes kisten met Havanna-sigaren en 50 flesschen Jamaica-rum. Na verloop van eenigen tijd komt Maxwell aan het assurantie-bureau en zegt: Mijne sigaren zijn door vuur vernield, want ik heb ze opgerookt, de rum is vernietigd, want ik heb ze met mijne vrienden opgedronken. Volgens de bepalingen van uwe statuten zijt gij verpligt mij den prijs van beide artikelen te vergoeden; de rum kostte één guinje de flesch en de sigaren 5 guinjes per kist, dus alles te zamen 80 guinjes. Dit is niet meer dan billijk, antwoordden de assuradeurs, de clausule der overeenkomst is formeel, men zal u het verlies vergoeden, herleven ook terstond geschiedde. Maar te gelijkertijd dagvaardde men den lord voor de regtbank, wegens moedwillige brandstichting. De uitslag dezer zonderlinge zaak is nog niet bekend.

Er is eene *Evangelische maatschappij* opgerigt *ter bevordering van waarheid en godzaligheid onder Roomsch-Katholieken* in Nederland. Het voorloopig Hoofd-bestuur bestaat uit de heer J. P. de Keijzer, Voorzitter en de heer J. Hooikaas Herderschee, Secretaris. Het doel is niet zoo zeer (gelijk in de oproeping tot ondersteuning gezegd wordt), om de Roomsch-Katholieken tot het Herv. Kerkgenootschap over te halen, en tot Protestanten te maken; veelmeer om hun het Evangelie te doen kennen, hoogachten en opvolgen, en zoo de Roomsch-Katholieke kerk zelve in Nederland te verlichten en te hervormen. Het Hoofd-bestuur is voorloopig te Arnhem gevestigd.

Men schrijft het volgende aan het *Bulletin du Monde Chrétien*: Het Engelsche Bijbelgenootschap deed onlangs bij het Comité voor de Dublinsche Wereld-tentoonstelling aanvrage, om bijbels ten toon te stellen, Het genootschap ontving van den Secretaris van het Comité ten antwoord „dat er geen plaats was voor *deze artikelen*." Later is het bij onderzoek gebleken dat de r. katholieke Secretaris van het Comité, geene mededeeling van de aanvrage gedaan had, en op eigen gezag gemeld antwoord gegeven had. Daarop zijn de bijbels op eene [illegible] De inwijding der tentoonstelling heeft niet met een gebed plaats gehad, hoewel de r. katholieke en protestantsche bestuurders daartoe besloten hadden. De Iersche priesters weigerden neder te knielen aan de zijde der protestanten en dreigden alles te doen mislukken, zoo men bij het besluit volhardde. De commissarissen stemden eindelijk toe om het gebed weg te laten, omdat anders de vrede niet bewaard konde worden.

NAGEKOMEN BERIGT.

* **Appelscha, 26 Julij.** Een vreemd verschijnsel, misschien eenig in zijn soort, doet zich thans in onze gemeente op. Voor omstreeks vier weken heeft onze leeraar, ds. *Okken*, eensklaps met de gansche huishouding, de pastorij verlaten, en is naar Groningen vertrokken. Telkens des Zaturdags arriveert Z.W.Ew. hier, betreedt des Zondags den kansel — en gaat 's Maandags weder vertrekken. Slechts des Zondags dus, is de gemeente eenigzins onder herderlijke leiding; gedurende 't overige der week zijn de schapen herderloos. Wat Z.W.Ew. tot dit besluit heeft genoopt, weten wij niet, maar menigvuldig en zeer uiteenloopend zijn de gesprekken, welke hierover gevoerd worden. Wij hopen echter, dat deze stand van zaken spoedig een einde moge nemen, opdat de gemeente bestendig weder haren leeraar in haar midden moge zien.

Correspondentie.

Het stuk over landontginning in een volgend no. — Het antwoord aan Hatzovee *is in overweging*

ADVERTENTIEN.

HAVELTE den 18 Julij 1853. Heden overleed, na lang en smartelijk lijden, onze geliefde Zuster ANNEGJE KIJMMELL, in den ouderdom van zestig jaren en elf maanden.

K. KIJMMELL,
mede namens mijne Broeders en Zuster.

Eenige kennisgeving.

UIT DE HAND TE HUUR,

OM OP 1 MEI 1854 TE AANVAARDEN:

Eene **HEEREN BEHUIZING**, staande te Assen aan den Cingel, voorzien van **6 beneden- en 2 boven-Kamers, Keuken, Mangelkamer, Regenbak** en **Pomp**, met **TUIN** en daarachter gelegen **LAND** naar verkiezing.

Te bevragen bij Mr. H. J. L. VAN DER WIJCK.

DE MARKTGENOOTEN VAN EXLO

worden (met uitsluiting der Eigenaren van de reeds gescheidene Veenen) bij dezen **OPGEROEPEN** tot het **bijwonen** der **MARKTE-VERGADERING**, welke op

Maandag, 1 Augustus

1853, des vóórmiddags te 10 uur, zal gehouden worden ten huize van W. CREMERS te *Exlo*, ten einde alsdan de **VOORWAARDEN te regelen van de VERDEELING der zoogenaamde**

ZAND-MARKTE,

tot welke VERDEELING in de MARKTE-VERGADERING van den 28 Januarij 1853 is besloten. — Nadere **inlichtingen** zijn inmiddels te bekomen te ASSEN ten Kantore van

Mr. J. OOSTING.

PROVINCIE DRENTHE.

AANBESTEDING.

OP DINGSDAG DEN 2 AUGUSTUS

aanstaande, des middags ten twaalf ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe* of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN en in bijzijn van den waarnemenden HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in voornoemd gewest, aan het LOCAAL van het PROVINCIAAL BESTUUR te *Assen*, worden

AANBESTEED:

Het VERRIGTEN van eenige **VERNIEUWINGEN** en **HERSTELLINGEN** aan sommige **WERKEN**, behoorende tot den **PROVINCIALEN KUNSTWEG** van *ASSEN* over *ROLDE* en *GIETEN* tot *DE HILTE*, met de **LEVERANTIE** der daartoe noodige **MATERIALEN**, mitsgaders die van **VERBRIJZELDE KEIJEN** tot het **onderhoud** van genoemden **Weg**.

Deze AANBESTEDING zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het BESTEK zal, behalve aan het LOCAAL van het GEWESTELIJK BESTUUR van *Drenthe*, nog ter lezing liggen te *Assen* in de Logementen van DONKER, SOMER en HOFSTE, te *Rolde* bij REBBERS, te *Gieten* bij de Wed. BRAAMS en bij OTTENS, te *Bareveld* in het LOGEMENT nabij den TOL, te *Smilde* in de VEENHOOP en bij den kastelein WIND, te *Dieverbrug* in het POSTHUIS, te *Havelte* bij BROEKSMA en te *Meppel* in het HEEREN LOGEMENT en in het PROVINCIAAL TOLHUIS nabij de *Veenebrug*.

Zullende den tweeden dag vóór de AANBESTEDING de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en zijn nadere informatiën te bekomen bij den waarnemenden Hoofd-Ingenieur BRUININGS te *Assen*.

ASSEN, 13 Julij 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
DE VOS VAN STEENWIJK.

Bij den Boekhandelaar J. D. DOORMAN, te *Utrecht*, verschijnt tweemaal 's weeks (ZONDAG en DONDERDAG):

DE HERKAAUWER,

Politische, anti-jezuitische courant.

INHOUD der twee laatste nummers (14 en 17 Julij):

No. 40. De houding der anti-revolutionaire partij omtrent het wetsontwerp. — De Nederlander zegt duidelijk genoeg, dat de anti-revolutionaire partij de wetsvoordragt zal ondersteunen. — Wij wenschen de anti-revolutionaire partij steeds tegen Rome ter zijde te staan. — De verschijning van de Noord-Nederlander. — Hij spreekt in zijn 2e nummer volbloed Thorbeckiaansch. — Of de Grondwet ook iets wat haar vriend De Tijd betreft zal opnemen? — Het Handelsblad tegen de Amst. Court. — De N. Noord-Brabanter berigt dat de welgezinde Protestanten haar om raad en voorziening vragen. — In Twente zullen de R. K. eene krachtige demonstratie doen. — Welken naam zullen de R. K. aan hun petitionnement geven?

No. 41. Wij hebben ons in de anti-revolutionaire partij bedrogen. — De wensch ter verbreking der coalitie van het Romanisme en het liberalisme. — Afkeuring van het wetsontwerp door De Noord-Nederlander. — Repliek aan Mr. Zegers Veeckens. — Waarom De Nederlander zoolang zweeg. — De stemming voor den stedelijken raad is op handen. — Kortheid en uitgebreidheid van Overijssel. — De erfgenamen van Jan Salie. — De Tijd beweert dat de „April-beroering" Nederland ten val brengt. — De buitenlandsche bladen over het wets-ontwerp. — Een nieuw R. K. weekblad. — Het aanleggen van een museum van reliquien te Rome.

DE PRIJS PER 3 MAANDEN IS:

Voor Utrecht . . . . . . *f* 1,50.
Franco per post . . . . „ 1,75.

Op verlangen kan men nummers ter inzage bekomen.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 17—24 Julij. Ondertr. H. Mannak met A. Gortworst. — Bev. A. Klunder, geb. Huissies, van d; H. Schokker, geb. Schonewille, van z; C. W. de Boer, geb. Slegt, van d. — Overl. Roelof Pietersen, 3 m; Jan Huizing, 78 j; H. G. Zwiers, weduwe van Klaas Aalderts Smit, 82 j.

COEVORDEN, 17—24 Julij. Ondertr. J. Reening en Z. Geerts; D. Broeksma, sergeant en M. G. Smits, ingeschreven te Bergen-op-Zoom. — Bev. G. Getkate, geb. Geugies, van z; A. Assen, geb. Fliers, van d.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 26 Julij.

Tarwe, Jarige	70 N.pd. *f* 0.00	Boekweit, zand 65 N.pd. *f* 6.[illegible]
„ N. Oml.	68 „ „ 8.00	„ „ 67 „ „ 5.95
dito.	70 „ „ 8.50	„ veen 64 „ „ 6.85
„ „ Old.	68 „ „ 7.85	„ „ 66 „ „ [illegible]
„ „ „	70 „ „ 8.35	Paardeboonen. . *f* 6.90 à 7.10
Rogge, N. Inl.	66 „ „ 6.75	Groene Erwten. „ 9.00 à 0.0[illegible]
„ O. „	68 „ „ 0.00	Graauwe „ „ 10.00 à 00[illegible]
„ „ „	70 „ „ 7.55	Koolzaad . . . *f* 0.00 à 00.0[illegible]
Haver. N. dikke	40 „ „ 3.30	Gort, grove . „ 8.25 à 8.[illegible]
„ „	50 „ „ 4.10	Gort, parel . „ 12.00 à 13.[illegible]
„ Voer	35 „ „ 2.90	Olie, raap per vat 38.00 à 00[illegible]
„ „	40 „ „ 3.30	Raapkoeken. . . . . à 00[illegible]
„ Zwarte	35 „ „ 2.90	Lijnkoeken . . . . 00.00 à 00.[illegible]
„ „	40 „ „ 3.20	Boter ¼ ton. . . . 00.00 à 00.[illegible]
Garst, N. wint.	54 „ „ 5.00	Boter ⅛ „ . . . . . . à 00.[illegible]
„ „ „	56 „ „ 5.25	
„ „ zomer	57 „ „ 5.20	
„ „ knob.	60 „ „ 5.30	

Tarwe 25 cent hooger gedaan. Rogge iets hooger betaald. Boekweit en Garst als voren. Haver algemeen niet hooger verkocht. Boonen slap. Gort stil. Een enkel klusje Koolzaad werd gepresenteerd, te hoog gehouden om te verkoopen.

ZWOLLE, 22 Julij. Tarwe f 9,25 a f 10,25. — Rogge f 7[illegible] à 8.25. — Garst f 0,00 a f 0,00. — Boekweit f 6.25 à f 7.80. Boonen f 0,00 a 0,00. — Aardappelen f 2,00 à 2,40. — Boter ⅛ ton f 18.25 à 18,75; per ℔ f 83 a 92 cents.

STEENWIJK, 25 Julij. Rogge *f* 0.00 à 0.00. Boekweit *f* 0[illegible] a *f* 0.00 — Boter per ⅛ ton 19,00.

OLDEMARKT, 23 Julij. Boter ⅛ vat *f* 18,50 à 00,00.

AMSTERDAM, 23 Julij. TARWE tot hoogere koersen [illegible] verzending, spekulatie en consumtie met veel handel; in [illegible] 127 ℔ oude roode Odessa *f* 280; 129 ℔ witb. Poolsche *f* [illegible] in Cons: 127 ℔ witb. Poolsche *f* 348, 128 ℔ dito *f* 350, 127 ℔ bonte dito *f* 335, 340, 126 ℔ geringe dito *f* 320, 126 ℔ oude Vriesche *f* 317, 124/6 ℔ Eberlandsche *f* 300, 315, [illegible] puike Groninger *f* 285, 129 ℔ dito *f* 295, 124 ℔ dito *f* 280 132 ℔ Kubanka *f* 320. — ROGGE prijshoudend, bij partij [illegible] kocht, 120 ℔ Pruissische *f* 212, 117 ℔ Eupatoria *f* 191, [illegible] ℔ Donau *f* 206, 118 ℔ nieuwe Petersburger *f* 200. — GA[illegible] als voren, 100 ℔ Oldammer Winter *f* 170. — HAVER zo[illegible] handel. — BOEKWEIT in een doen, 120 ℔ Amersfoort *f* 2[illegible] KOOLDZAAD op het Najaar en het Voorjaar £ ½ hoo[illegible] op 9 v. Olie in Aug. £ 67, Sept. £ 67,50, Oct. £ 68, [illegible] Dec. en April £ 68,50. — LIJNZAAD zonder handel. — RA[illegible] OLIE op de laatste prijzen van voorgaanden marktdag na[illegible] in een doen, op 6w *f* 37,50, Vliegend *f* 36,50, 1[illegible] *f* 36,75, 37, Oct. *f* 37,75, ⅞, 75, Nov. *f* 38,25, Dec. *f* [illegible] *f* 38,50, Mei *f* 38,50. — LIJNOLIE flaauw, op 6w *f* 3[illegible] Vlieg. *f* 31,75, Najaar *f* 31,75. — HENNEPOLIE op 6w [illegible] Vlieg. *f* 37. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 72 a *f* [illegible] LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 10,50 a *f* 12,50.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 25 Julij 1853.

			GEBLEVEN.				GEB[illegible]
Nederl. W. S.	2½	pct.	63¹³⁄₁₆	*Polen.* Oblig.	4	pct.	[illegible]
„ „	3	„	76¹¹⁄₁₆	*Spanje.* Oblig.	1	„	[illegible]
„ „	4	„	95¾	Obligatiën	3	„	[illegible]
Amort. Synd.	3½	„	94⅝	Binnenl.	3	„	[illegible]
Handelm.	4½	„		Amortisable			[illegible]
O.I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„		Oblig. Goll	5	„	[illegible]
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	[illegible]
Rusl. Ob. Hope	5	„	108⅞	„ Metal.	5	„	[illegible]
Dito 1828/29	5	„	107⅞	„ „ N.	5	„	[illegible]
Cert. 1831/33	5	„	98¼	„ „	2½	„	[illegible]
Dito 1840	4	„	93⅜	*Belgie*, Cert.	2½	„	[illegible]
Dito Stieglitz	4	„	92¼	Rothschild	2½	„	[illegible]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	[illegible]
Cert. van dito	6	„		„	4		
				Amerika Bank-Act.			

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
van M. T. Sz. GRATAMA, te [illegible]